یادداشت

جهاد وزیر برای واردکنندگان!

وحید عظیم‌نیا
دبیر گروه اقتصادی

اظهارات اخیر وزیر جهاد کشاورزی درباره تعیین قیمت خرید تضمینی گندم برای سال زراعی جدید، بار دیگر بحث‌های داغی را در میان کشاورزان و کارشناسان به‌راه انداخته است. وزیر با اشاره به اختلاف‌نظرهای کارشناسی و احتمال تعیین قیمت نهایی تا پایان شهریور، ضمن تأخیر قابل توجه در اعلام قیمت، باعث ایجاد نگرانی‌های جدی شده، این در حالی است که قانون «اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی» مصوب سال ۱۳۹۹، چارچوبی تقریباً روشن و الزام‌آور برای تعیین قیمت گندم ارائه کرده است. اصرار وزارت جهاد کشاورزی بر تأخیر و تأکید بر اختلاف‌نظرها، قطعاً به اعتماد کشاورزان آسیب می‌زند و این شائبه را به وجود می‌آورد که وزارتخانه ممکن است به جای حمایت از تولیدکنندگان داخلی، در مسیری حرکت کند که منافع واردکنندگان گندم را تأمین می‌کند.

■ قانون چه می‌گوید؟

بر اساس قانون اصلاحی سال ۱۳۹۹، تعیین قیمت خرید تضمینی گندم بر عهده «شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی» است. این شورا با حضور وزیر جهاد کشاورزی به عنوان رئیس، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، نمایندگان بخش کشاورزی و دو کشاورز خبره تشکیل می‌شود. چهار معیار اصلی برای تعیین قیمت در قانون مشخص شده است: ۱. هزینه‌های واقعی تولید و سود متعارف ۲. حفظ رابطه مبادله داخل و خارج بخش کشاورزی ۳. آخرین نرخ تورم اعلامی مرکز آمار ایران و ۴. هزینه تمام‌شده محصول مشابه وارداتی. قانون همچنین تأکید می‌کند که قیمت‌ها باید حداکثر تا پایان تیرماه هر سال تعیین و طی یک هفته ابلاغ شود. این الزام قانونی برای برنامه‌ریزی کشاورزان در شروع سال زراعی اهمیت حیاتی دارد، با این حال اکنون که اوایل شهریور ۱۴۰۴ است، هنوز قیمت نهایی گندم اعلام نشده است و وزیر از ادامه بحث‌های کارشناسی سخن می‌گوید؛ وضعیتی که آشکارا برخلاف روح و متن قانون است.

■ تورم و محاسبه قیمت گندم

مرکز آمار ایران نرخ تورم سالانه تیرماه ۱۴۰۴ را ۳۵/۳درصد اعلام کرده است. طبق قانون، قیمت خرید تضمینی باید حداقل به میزان تورم افزایش یابد. قیمت گندم در سال زراعی جاری ۲۰هزارو۵۰۰ تومان به ازای هر کیلوگرم بوده است که با احتساب تورم ۳۵درصد، (با در نظرگرفتن تورم بخش کشاورزی که بیشتر از این رقم است) کف قیمت گندم برای سال جدید باید حدود ۲۸هزار تومان باشد، اما این فقط بخشی از ماجراست. قیمت گندم برای حداقل ۹ماه آینده تعیین می‌شود که شامل دوره برداشت و فروش محصول است، پس تورم این مدت نیز باید لحاظ شود. با در نظر گرفتن تورم ۹ماه آینده و پیش‌بینی‌های موجود، کف قیمت واقعی گندم باید به حدود ۳۰هزار تومان برسد. علاوه بر این، قانون باید تبصره‌ای داشته باشد که اگر تورم در زمان فروش گندم بیشتر از زمان تعیین قیمت بود، تفاوت آن در قیمت فروش نهایی لحاظ شود تا کشاورزان ضرر نکنند.

■ چرا تأخیر وزیر نگران‌کننده است؟

اظهارات وزیر مبنی بر اختلاف‌نظرهای کارشناسی و تأخیر در اعلام قیمت، پیامی نگران‌کننده به کشاورزان ارسال می‌کند. گندم، محصولی راهبردی و کلیدی برای امنیت غذایی کشورمان است. تولید داخلی گندم، نه‌تنها وابستگی به واردات را کاهش می‌دهد، بلکه به اشتغال روستاییان و حفظ استقلال اقتصادی کشور کمک می‌کند، اما وقتی وزیر به جای اجرای سریع قانون و اعلام قیمت، از اختلاف‌نظرهای کارشناسی سخن می‌گوید، این سؤال پیش می‌آید که آیا ملاحظات دیگری فراتر از منافع کشاورزان در میان است؟ یکی از نگرانی‌های جدی این است که وزارت جهاد کشاورزی، خواسته یا ناخواسته، منافع واردکنندگان گندم را بر تولیدکنندگان داخلی ترجیح می‌دهد. واردکنندگان گندم که از نوسانات قیمت جهانی و سیاست‌های ارزی سود می‌برند، ممکن است از پایین نگه داشتن قیمت خرید تضمینی منتفع شوند، زیرا این کار تولید داخلی را تضعیف و بازار را به سمت واردات سوق می‌دهد. تأخیر در اعلام قیمت این شائبه را تقویت می‌کند که وزارتخانه به جای حمایت قاطع از کشاورزان، درگیر مذاکراتی است که احتمالاً به نفع واردکنندگان تمام می‌شود. اگر وزارتخانه رویکردی برای استفاده از واردات گندم دارد، باید به چند سؤال مهم پاسخ دهد: ۱. آیا تضمین می‌کند که در بازار جهانی، گندم با کیفیت مناسب خریداری می‌کند؟ در این صورت، گندم وارداتی از چه کیفیت و به چه قیمت خواهد بود؟ ۲. آیا هزینه‌های حمل‌ونقل از گمرک تا سیلو و سایر هزینه‌های جانبی به قیمت نهایی اضافه می‌شود؟ با این حال، آیا گندم وارداتی باز هم ارزان‌تر از گندم داخلی خواهد بود؟ ۳. آیا تضمین می‌دهد که همیشه امکان خرید گندم از خارج وجود دارد؟ چه تضمینی است که بحران‌های جهانی مانند جنگ اوکراین و روسیه که باعث بحران گندم در جهان شد، تکرار نشود؟ ۴. برخی کارشناسان معتقدند قیمت فعلی گندم وارداتی حدود حداقل ۳۰هزار تومان هزینه دارد، این در حالی است که قیمت خرید تضمینی گندم داخلی حداقل ۱۰هزار تومان کمتر است. پاسخ وزارت به این اختلاف قیمت چیست؟

■ تبعات تأخیر در اعلام قیمت

تأخیر در اعلام قیمت علاوه بر ایجاد بی‌اعتمادی، تبعات جدی دیگری هم دارد. کشاورزان برای تصمیم‌گیری درباره میزان کشت گندم، نیاز به اطمینان از قیمت دارند. اگر قیمت بموقع اعلام نشود، ممکن است به سمت کشت محصولات دیگر بروند یا سطح زیر کشت را کاهش دهند، این امر در بلندمدت تولید گندم را کاهش و وابستگی کشور به واردات را افزایش می‌دهد، از سوی دیگر، قیمت گندم وارداتی هم مشخص نیست و این ابهام باعث سردرگمی بیشتر می‌شود. وزارت جهاد کشاورزی باید از طریق شفافیت و سرعت عمل، به کشاورزان اطمینان دهد و مسیر تولید داخلی را تقویت کند، نه آنکه با تأخیر در اعلام قیمت، کشاورزان را برنجاند و آنها را به عدم کشت گندم یا نفروختن محصول به دولت تشویق کند. تجربه تلخ دهه گذشته که برخی سیاست‌ها به جای حمایت از تولید داخلی، کشور را به سمت وابستگی بیشتر سوق داد، نباید تکرار شود.

■ وزیر چه باید بکند؟

وزیر جهاد کشاورزی، به‌عنوان رئیس شورای قیمت‌گذاری، مسئولیت سنگینی بر عهده دارد. قانون، چارچوبی روشن برای تعیین قیمت ارائه کرده است و علاوه بر آن، باید به مسائل فراقانونی مانند تورم ۹ماه آینده نیز توجه شود. انتظار می‌رود وزارتخانه با قاطعیت و سرعت عمل، قیمت گندم را اعلام و از تأخیرهای بی‌مورد جلوگیری کند. علاوه بر اعلام بموقع قیمت، وزارت جهاد کشاورزی باید با اقدامات مکملی چون تأمین نهاده‌های کشاورزی با قیمت مناسب، ارائه تسهیلات کم‌بهره، بهبود زیرساخت‌های آبیاری و کاهش هزینه‌های تولید، زمینه افزایش رقابت‌پذیری گندم داخلی را فراهم کند، البته باید به این گلایه کشاورزان هم پاسخ داده شود که بزرگ‌ترین تحمیل‌کننده تورم به بخش کشاورزی به‌ویژه گندم، خود دولت است. به عنوان مثال، کود کشاورزی با تورم بیش از ۲۰۰درصد در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد. اگر وزارت جهاد کشاورزی توان مدیریت این بخش را ندارد، بهتر است در قیمت‌گذاری واقعی گندم، موانع را بردارد و به جای چوب لای چرخ گذاشتن از کشاورزان حمایت کند. وزارت جهاد کشاورزی باید، قانون را دقیق و کامل اجرا کند و ضمن حمایت بی‌قید و شرط از تولیدکنندگان داخلی، راه را بر هرگونه تداخل منافع واردکنندگان ببندد.

گزارش

بهناز قاسمی

براساس سرشماری عمومی کشاورزی

کشاورزان ایرانی ۶ سال پیرتر شدند

ارژنگ جوادی، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «جوان»: امنیت غذایی کشور در گرو حفظ و ماندگاری جمعیت بهره‌بردار در روستاهاست و اگر دولت برای این بخش چاره‌اندیشی نکند، در آینده نزدیک زنگ خطر آسیب امنیت غذایی به صدا درمی‌آید

سیدجواد قریشی، معاون آموزش و ترویج وزارت جهاد کشاورزی در گفت‌وگو با «جوان»: شاید پیر شدن جمعیت بهره‌برداران کشاورزی در نگاه نخست منفی باشد، اما همین سرشماری نشان داد نفوذ دانش به مزارع و باغات موجب رشد بهره‌وری شده است

در شرایطی که امسال معضل کم‌آبی، بخش کشاورزی کشور را تحت‌الشعاع قرار داده و برخی نگاه‌های منفی معطوف بخش کشاورزی شده، بررسی نتایج سرشماری بخش کشاورزی، اطلاعات باارزشی از بخش کشاورزی کشور به تصویر کشیده است که بی‌شک در برنامه‌ریزی‌های آینده این بخش سرنوشت‌ساز خواهد بود.

بر اساس نتایج به دست آمده از جدیدترین سرشماری بخش کشاورزی تعداد بهره‌برداران بخش کشاورزی کشور به حدود ۴/۳میلیون نفر رسیده است که بیش از ۶۰درصد آنها با داشتن سنی بیش از ۵۰سال نزدیک به سن بازنشستگی هستند.

افزایش معنادار میانگین سنی کشاورزان کشور نشان می‌دهد میانگین سنی کشاورزان شش سال پیرتر شده و به عدد ۵۳سال رسیده است؛ موضوعی که اگر چاره‌اندیشی نشود، ممکن است زنگ خطر بحران تأمین مواد غذایی خیلی زودتر از بحران جمعیت به صدا درآید، قطعاً این بحران افزایش سن جمعیت کشاورزان کشور، خود را در سال‌های نه چندان دور نشان می‌دهد. معاون آموزش و ترویج وزارت جهاد کشاورزی معتقد است نفوذ دانش در مزارع که به افزایش بهره‌وری منجر شده است، می‌تواند جای کهولت سن بهره‌برداران را بگیرد، اما دولت باید انگیزه‌های بیشتری برای دانش‌آموختگان کشاورزی و فرزندان روستاییان ایجاد کند.

سرشماری کشاورزی نشان داد کشاورزی ما به سمت مدرن شدن پیش می‌رود ولی باید مراقب باشیم واحدهای کشاورزی کوچک از بین نرود تا روستاییان به حاشیه شهرها مهاجرت نکنند. تغییر کاربری اراضی کشاورزی پدیده بسیار خطرناکی است و عمدتاً در استان‌های مهم بخش کشاورزی ما در حال رخ دادن است. بررسی نتایج سرشماری عمومی کشاورزی در آبان سال ۱۴۰۳، تصویر دقیقی از وضعیت کشاورزی کشور ترسیم می‌کند که شامل آمار بهره‌برداران، بهره‌برداری‌ها، نوع مالکیت و همچنین فعالیت‌های زراعی، باغداری و دامی است.

در این سرشماری، بیش از ۴میلیون و ۲۸۷هزار نفر بهره‌بردار کشاورزی در سطح کشور شناسایی شده‌اند که این افراد مدیریت مستقیم فعالیت‌های کشاورزی، دامی، زراعی یا باغی را بر عهده دارند. تعداد کل بهره‌برداری‌های کشاورزی در کشور نیز کمی کمتر بوده است. آمار منتشرشده از سوی مرکز آمار بیانگر تنوع ساختار مالکیت و بهره‌برداری در بخش کشاورزی ایران است و نشان می‌دهد همچنان بخش بزرگی از فعالیت‌های کشاورزی به صورت سنتی و از سوی خانوارها انجام می‌گیرد. براساس اطلاعات جمع‌آوری‌شده، بیش از ۸۰درصد از سطح کاشت محصولات کشاورزی مربوط به سه محصول گندم، جو و برنج است. ۲میلیون هکتار (حدود ۱۴درصد) از اراضی کشاورزی طی ۱۰سال اخیر مجهز به روش‌های نوین آبیاری شده است.

با وجود رشد چشمگیر دانش‌آموختگان مرتبط با توسعه روستایی و پای کار بودن گروه‌های جهادی و همچنین خدماتی که بعد از انقلاب اسلامی در روستاهای کشور صورت گرفته است، این مناطق از جذابیت لازم برای زیست جوانان برخوردار نشده‌اند.

بخش کشاورزی با چالش‌های مختلفی از جمله نداشتن برنامه راهبردی و جامع، ضعف در دانش و مهارت‌های برنامه‌ریزی روستایی، کم‌توجهی به نیازهای اجتماعی و فرهنگی، موقتی‌بودن برنامه‌ها، غلبه رویکرد ارائه تسهیلات مالی و ارائه‌نشدن خدمات کسب‌وکار در قالب سازوکار مناسب رنج می‌برد.

تجارب جهانی نشان می‌دهد برخی کشورها مجموعه‌ای از برنامه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را برای ارتقای جایگاه جوانان در مناطق روستایی در نظر گرفته‌اند.

بهبود مشارکت در سیاستگذاری، تأمین فضای اسکان و زیرساخت‌های مورد نیاز، ایجاد فضاهایی برای آزمایش ایده‌های نوآورانه و تسهیل ورود نیروی کار از مدرسه و دانشگاه به بخش کشاورزی و کسب‌وکار فناوری پایه از جمله این اقدامات بوده است.

در این خصوص ارژنگ جوادی، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران به «جوان» می‌گوید: براساس بررسی‌های صورت گرفته در راستای ماندگاری و جذب جوانان در مناطق روستایی کشور نیاز است چارچوب جامعی از برنامه‌ها و اقدامات، تحت عنوان «برنامه اقدام جامع جذب و به‌کارگیری جوانان در مناطق روستایی» تدوین و در ادامه آن احکام قانونی مناسب برای پایدارسازی چارچوب مربوط تدوین شود. وی می‌افزاید: اکنون که آخرین سرشماری از بخش کشاورزی نشان می‌دهد سن بهره‌برداران این بخش بالا رفته و ۶۰درصدشان بالای ۵۳سال سن دارند، باید سیاست‌های متولی بخش کشاورزی در راستای تشویق بیشتر دانش‌آموختگان و اشتغال‌پذیری آنها باشد. علاوه بر این فرزندان روستاییان نیز باید اشتیاق بیشتری برای ادامه راه پدران و ماندگاری در روستا داشته باشند.

وی تأکید می‌کند: طرحی که هیئت علمی دانشگاه در قالب گزارشی به مرکز پژوهش‌های مجلس در سال جاری ارائه داده است، باید در دولت و مجلس برای آن سیاستگذاری شود چراکه امنیت غذایی کشور در گرو حفظ و ماندگاری جمعیت بهره‌بردار در روستاهاست و اگر دولت برای این بخش چاره‌اندیشی نکند، در آینده نزدیک زنگ خطر آسیب امنیت غذایی به صدا درمی‌آید. جوادی می‌گوید: باید آموزش‌های مهارتی دانش‌آموختگان این بخش بالا برود و کشاورزی نوین که بهره‌وری بالاتری دارد، جایگزین روش سنتی شود. باید بهره‌برداران این بخش بیمه شوند و همزمان بیمه ازکارافتادگی داشته باشند و دولت با خریدهای حمایتی یا توزیع کود و بذر یارانه‌ای، نسل جوان، دانشگاهی و فرزندان روستاییان را برای حضور بیشتر و ادامه راه گذشتگان و پدران تشویق کند. قطعاً حمایت‌های بیمه‌ای بیشتر می‌تواند در این بخش راهگشا باشد.

یکی از دلایل مهاجرت فرزندان روستایی به شهرها و تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی و باغات به ویلاهای شهرنشینان این بود که بچه‌ها آینده روشنی برای پدران‌شان در این شغل نمی‌دیدند، از این رو برخی با فروش زمین‌ها به شهرها مهاجرت کردند.

■ نفوذ دانش به مزارع، افزایش سن بهره‌برداران را جبران می‌کند

سیدجواد قریشی، معاون آموزش و ترویج وزارت جهاد کشاورزی در گفت‌وگو با «جوان» در پاسخ به اینکه دولت چه تدابیری برای حفظ امنیت غذایی کشور داشته است، می‌گوید: بعد از ۱۰سال، مرکز آمار ایران آبان سال گذشته از بخش کشاورزی سرشماری انجام داد که نتایج خوبی دربرداشت و سیاستگذار این بخش باید براساس نتایج این سرشماری تدابیری را بیندیشد. بخش نخست این سرشماری آبان سال گذشته و بخش دوم آن در دو روز گذشته منتشر شده است. وی می‌افزاید: شاید پیر شدن جمعیت بهره‌برداران کشاورزی در نگاه نخست منفی باشد، اما همین سرشماری نشان داد نفوذ دانش به مزارع و باغات موجب رشد بهره‌وری شده است و همین امر می‌تواند کهولت سن بهره‌برداران بخش کشاورزی را جبران کند اما کافی نیست. وی تأکید می‌کند: در این سال‌ها عمده جوانان و دانش‌آموختگان کشاورزی به سمت مشاغل دولتی نرفتند و فارغ‌التحصیلان بیشتری به نسبت گذشته وارد کار کشاورزی و دامپروری شده‌اند. خوشبختانه بخش دامداری و دامپروری اکنون از روش سنتی عبور کرده و واحدهای پرورش دام سبک و سنگین به تکنولوژی روز دنیا مجهز شده‌اند. در بخش کشاورزی و باغی نیز با حضور نسل جوان در مزارع پیشرفت‌هایی صورت گرفته است اما باید مشوق‌های بیشتری از سوی دولت پیش‌بینی شود.

■ بیش از ۶۰درصد کشاورزان با داشتن سنی بیش از ۵۰سال نزدیک به سن بازنشستگی هستند

به گزارش مرکز آمار ایران، بر اساس نتایج به دست آمده از جدیدترین سرشماری بخش کشاورزی تعداد بهره‌برداران بخش کشاورزی کشور با میانگین سنی ۵۳سال به حدود ۴/۳میلیون نفر رسیده است که بیش از ۶۰درصد آنها با داشتن سنی بیش از ۵۰سال نزدیک به سن بازنشستگی هستند.

این سرشماری که از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۲ تا ۱۴۰۳/۰۹/۲۹ به مدت ۴۸روز اجرا شد، شامل شمارش همه واحدهای تولیدی کشاورزی کشور است. ۹۲درصد بهره‌برداران بخش کشاورزی کشور مرد و ۸درصد زن هستند. بر اساس نتایج این سرشماری، حدود ۸۹درصد از بهره‌برداری‌های کشاورزی در مناطق روستایی واقع شده است، همچنین ۵۱درصد از بهره‌برداری‌های کشاورزی در استان‌های کرمان، خراسان‌رضوی، مازندران، فارس، گیلان، آذربایجان‌شرقی، آذربایجان‌غربی و خوزستان واقع شده است.

■ نتایج تفصیلی سرشماری عمومی کشاورزی

جزئیات آماری سرشماری کشاورزی نشان می‌دهد در زراعت ۶/۵درصد، در باغداری ۱۶/۸درصد و در کشت گلخانه‌ای ۱۶۱درصد، افزایش فعالیت کشاورزی نسبت به سال ۱۳۹۳ داشته‌ایم که نشان‌دهنده افزایش کشت گلخانه‌ای در دهه گذشته است.

وی اظهار داشت: در حوزه دامپروری در دام سبک کاهش ۰/۱۲درصدی نسبت به سال ۱۳۹۳ را شاهد بودیم و در دام سنگین ۲۵درصد و پرورش طیور سنتی ۷/۹درصد کاهش نسبت به سرشماری ۱۰سال قبل داشتیم، همچنین در پرورش زنبور عسل ۵۰درصد، افزایش پرورش ماهی ۲۲درصد و پرورش کرم ابریشم ۱۰/۷درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۳ داشته‌ایم.

■ فعالیت بیش از ۴میلیون بهره‌بردار در حوزه کشاورزی

۴میلیون و ۲۸۰هزار نفر بهره‌بردار حوزه کشاورزی داریم که ۶درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۳ داشته است. مساحت اراضی کشاورزی ۱۵/۴۳میلیون هکتار است که ۵درصد افزایش داشته است. سطح کشت گندم نسبت به سال ۱۳۹۳، ۲۹درصد افزایش و جو ۲۲درصد کاهش داشته است و در برنج نیز ۲۸درصد افزایش سطح کشت داشته‌ایم.

با اینکه تعداد بهره‌برداران دام سبک و سنگین نسبت به سال ۱۳۹۳ کاهش داشته، اما تعداد دام سبک در سرشماری ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۳۹۳، ۴۵/۵درصد رشد کرده است؛ ۹۲درصد بهره‌برداران بخش کشاورزی مرد و ۸درصد زن هستند در حالی که سهم زنان در سال ۱۳۹۳، ۴درصد بود.

۶۵درصد سطح کاشت گندم است، در حالی که در سال ۱۳۹۳ این رقم ۵۶درصد بود، ۴درصد سطح کشت برنج و ۱۲درصد جو است. ۶۲درصد اراضی کشاورزی، دیم و ۳۸درصد آبی است. ۵۳میلیون رأس دام سبک و ۵/۵میلیون رأس دام سنگین در کشور داریم که ۶درصد آن شتر و گاومیش و بقیه گاو و گوساله است.

■ کاهش بهره‌برداری کشاورزی در استان‌های گیلان و مازندران

استفاده از آبیاری نوین از ۲۷هزار بهره‌بردار در سال ۱۳۸۲ به ۵۰۳هزار بهره‌بردار در سال ۱۴۰۳ افزایش یافته است.

در استان‌های گیلان، مازندران، اصفهان و مناطق ییلاقی استان تهران کاهش بهره‌برداری کشاورزی داشته‌ایم و بر همین اساس تغییر کاربری اراضی رخ داده است. افزایش بهره‌برداران غیرساکن و مهاجرت از روستا به شهر را نیز شاهد بوده‌ایم، برخی واحدهای کشاورزی از سوی اتباع اداره می‌شود.

■ ظرفیت بالای بخش کشاورزی با وجود چالش‌ها

نتایج سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳ نشان می‌دهد بخش کشاورزی ایران به‌رغم چالش‌های متعدد نظیر خشکسالی، کاهش منابع آبی، کهولت سن بهره‌برداران و سطح پایین سواد، همچنان از ظرفیت‌های بزرگی برخوردار است.

مشارکت گسترده خانوارهای روستایی، حضور فعال زنان، تنوع دام و زمین و همچنین گستره وسیع فعالیت‌ها، نشان‌دهنده پویایی این بخش است، بااین‌حال آینده کشاورزی کشور نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، آموزش بهره‌برداران، توسعه فناوری‌های نوین، تقویت بخش خصوصی، جذب نیروی جوان و اصلاح الگوی مصرف منابع طبیعی است.

سیاستگذاران باید با استفاده از این داده‌ها، استراتژی‌هایی واقع‌گرایانه برای بهبود بهره‌وری و پایداری کشاورزی تدوین کنند.

مقایسه نتایج این سرشماری با سرشماری عمومی کشاورزی سال ۱۳۹۳ نشان می‌دهد:

- مساحت اراضی کشاورزی با ۱۷/۳۸میلیون هکتار، ۵/۵درصد افزایش داشته است. «۸۹درصد اراضی کشاورزی را اراضی زراعی» و «۱۱درصد اراضی کشاورزی را اراضی باغ و قلمستان» تشکیل می‌دهد.
- مساحت اراضی زراعی با ۱۵/۴۳میلیون هکتار، ۵درصد افزایش داشته است. ۳۸درصد اراضی زراعی کشور آبی و ۶۲درصد اراضی زراعی کشور دیم بوده است. ۸۰درصد اراضی زراعی کشور زیر کشت و ۲۰درصد تحت آیش بوده است.
- تعداد بهره‌برداری‌های دارای فعالیت کشت گلخانه‌ای، ۳۶هزارو۳۰۵بهره‌برداری است که نسبت به سرشماری گذشته، بیش از ۱۶۰درصد افزایش داشته است.
- تعداد بهره‌برداری‌های دارای فعالیت پرورش ماهی و میگو، ۱۶هزارو۳۸۲بهره‌برداری است که نسبت به سرشماری ۱۳۹۳، حدود ۲۴درصد افزایش داشته است.
- تعداد بهره‌برداری‌های دارای فعالیت پرورش زنبور عسل، ۸۱هزارو۳۵۲بهره‌برداری است که نسبت به سرشماری ۱۳۹۳، ۵۶درصد افزایش داشته است.
- تعداد بهره‌برداری‌های دارای فعالیت پرورش کرم ابریشم ۹هزارو۵۶۶بهره‌برداری است که در مقایسه با سرشماری گذشته، ۱۰/۷درصد افزایش داشته است.
- تعداد بهره‌برداری‌های دارای پرورش طیور به روش سنتی، ۱/۱۲میلیون بهره‌برداری است که نسبت به سرشماری قبلی، ۸درصد کاهش داشته است.

شبهه ربا در نظام بانکداری

بانک

عضو شورای فقهی بانک مرکزی که پیش‌تر نماینده چند دوره مجلس شورای اسلامی بود و صاحبنظر حوزه اقتصاد اسلامی به شمار می‌رود اخیراً در یک گفت‌وگوی مشروح با تسنیم، چالش‌های اجرای بانکداری بدون ربا در ایران، نقش بانک‌ها در خلق پول و تورم، تجربه کشورهای موفق در بانکداری اسلامی و راهکارهای اصلاح نظام بانکی را تشریح کرده است.

به گزارش «جوان»، از توضیحات حجت‌الاسلام غلامرضا مصباحی‌مقدم، مشخص می‌شود که قانون عملیات بانکی بدون ربا، مصوب سال ۱۳۶۲، با هدف حذف ربا و هدایت منابع مالی به سمت تولید و تجارت واقعی تدوین شد، اما اجرای ناقص آن مانع تحقق اهداف اصلی این قانون شده است، فقدان آیین‌نامه‌های اجرایی دقیق، عدم آموزش کافی کارکنان بانک‌ها و ادامه روش‌های مبتنی بر بهره، از جمله موانع اصلی بوده‌اند. این امر باعث شده که به جای پیوند بانک‌ها با بخش واقعی اقتصاد، نظام بانکی به پرداخت سودهای ثابت و علی‌الحساب روی آورد که هزینه پول را افزایش داده و شائبه ربا را ایجاد کرده است.

طبق این اظهارات، پرداخت سود علی‌الحساب به سپرده‌گذاران، پیش از کسب درآمد واقعی از فعالیت‌های اقتصادی، هزینه‌ای غیرشرعی برای بانک‌ها ایجاد کرده است. این روش، برخلاف هدف قانون که تأمین مالی تولید و تجارت بود، به «سود پول» منجر شده که از منظر شرعی مشکل‌ساز است، همچنین دریافت سود اضافی از تسهیلات‌گیرندگان به‌عنوان حق‌الوکاله، هزینه تأمین مالی را برای فعالان اقتصادی بالا برده و از فلسفه بانکداری بدون ربا فاصله گرفته است، با این حال همه عملیات بانکی ربوی نیست. برای مثال، تأمین مالی در قالب قراردادهای مشارکتی برای ساخت مسکن یا خرید خودرو، در صورتی که پول مستقیماً به تولیدکننده یا فروشنده منتقل شود، با اصول شرعی سازگار است. از توضیحات مصباحی‌مقدم برمی‌آید که ذات بانکداری به خودی خود ربوی نیست و بانک‌ها به‌عنوان واسطه‌های مالی می‌توانند بدون بهره عمل کنند. او به نمونه‌های موفق جهانی مانند بانک اسلامی توسعه و بانک اسلامی اردن اشاره می‌کند که با مدل مشارکت در سود و زیان، بدون ربا فعالیت می‌کنند. این تجربه‌ها نشان‌دهنده امکان‌پذیربودن بانکداری اسلامی است، مشروط بر اینکه زیرساخت‌ها و انگیزه‌های لازم برای اجرای صحیح آن فراهم شود.

نوبت دوم

مناقصه عمومی یک مرحله ای
سرویس، تعمیر، نگهداری و راهبری تأسیسات مکانیکی و الکتریکی ساختمانهای وزارت امور خارجه

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور خارجه

وزارت امور خارجه در نظر دارد فراخوان سرویس، تعمیر، نگهداری و راهبری تأسیسات مکانیکی و الکتریکی همه ساختمانهای خود را به شماره سیستمی ۲۰۰۴۰۰۰۰۰۷۰۰۰۰۰۸ از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی

- تاریخ انتشار فراخوان: شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۵ ساعت ۱۰:۰۰
- آخرین مهلت دریافت اسناد فراخوان: یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۳ تا ساعت ۱۹:۰۰
- زمان برگزاری جلسه توجیهی و بازدید از ساختمان های مرکزی: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۵ رأس ساعت ۹ صبح (با هماهنگی)
- زمان بازدید از ساختمان های مرکز مطالعات سیاسی: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۶ رأس ساعت ۹ صبح (با هماهنگی)
- آخرین مهلت ارسال پیشنهادها: یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۶ تا ساعت ۱۹:۰۰
- تاریخ ارسال پاکت الف: دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۷
- زمان بازگشایی پاکت ها: سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۸ ساعت ۱۰:۰۰
- نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار:

مناقصه‌گران می‌بایست مبلغ ۲۴,۲۱۱,۰۰۰,۰۰۰ (بیست و چهار میلیارد و دویست و یازده میلیون) ریال به صورت ضمانت‌نامه معتبر بانکی غیرقابل برگشت با اعتبار ۳ ماهه و قابل تمدید برای یک دوره ۳ ماهه دیگر (از تاریخ آخرین مهلت ارسال پیشنهادها)، بنا به درخواست مناقصه‌گزار و تحت عنوان مناقصه در پاکت الف بصورت لاک و مهر شده تحویل دبیرخانه حراست وزارت امور خارجه واقع در ساختمان شماره ۲ نمایند.

مناقصه‌گران ارجمند، مقتضی است شرایط و اسناد شرکت در مناقصه به دقت مطالعه گردد.

- اطلاعات تماس و آدرس دستگاه:

تهران، خیابان فردوسی، خیابان کوشک مصری، وزارت امور خارجه، ساختمان شماره ۷، داخلی ۶۱۱۵۳۸۹۰-۰۲۱.

م.الف: ۲۰۵۶
شناسه آگهی: ۱۹۹۳۵۷۳